

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2016. május 24.*

„Előzetes döntéshozatal — EUMSZ 267. cikk — A Bíróság hatásköre — Az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv bíróság jellege — Közbeszerzés a vasúti infrastruktúra ágazatban — Tárgyalásos eljárás — 2004/17/EK irányelv — 10. cikk — Az 51. cikk (3) bekezdése — Az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elve — Két társaságból álló és ajánlattevőként kiválasztott csoport — A két társaság közül az egyik által saját nevében, a másik társaság fizetéképtelenségének megállapítását követően benyújtott ajánlat — Az ajánlattevőként való kiválasztásra önállóan alkalmasnak tartott társaság — A szerződés e társaságnak történő odaítélése”

A C-396/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság, Dánia) a Bírósághoz 2014. augusztus 20-án érkezett, 2014. augusztus 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **MT Højgaard A/S**,

a **Züblin A/S**

és

a **Banedanmark**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça és A. Arabadžiev tanácselnökök, Juhász E. (előadó), A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. szeptember 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az MT Højgaard A/S és a Züblin A/S nevében T. Høg advokat,

* Az eljárás nyelve: dán.

- a dán kormány képviselőjében C. Thorning, meghatalmazotti minőségben, segítője: R. Holdgaard advokat,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Grønfeldt, M. Clausen és A. Tokár, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. november 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.) 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében szereplő, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az MT Højgaard A/S és a Züblin A/S, valamint a dán vasúti infrastruktúra-kezelő, a Banedanmark mint ajánlatkérő között egy közbeszerzési szerződés ezen utóbbi által a Per Aarsleff A/S részére történő odaítélése jogszerűségének tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az 2004/17 irányelv (9) preambulumbekzdése kimondja:

„A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők által odaítélt közbeszerzési szerződések verseny előtt történő megnyitásának biztosítása érdekében tanácsos rendelkezéseket kidolgozni egy bizonyos érték feletti szerződések közösségi koordinációjára. Ez a koordináció az EK-Szerződés 14., 28. és 49. cikkéből, valamint az Euratom-Szerződés 97. cikkéből következő követelményeken alapul, nevezetesen az egyenlő bánásmód elvén, amelynek a megkülönböztetésmentesség elve csupán egy konkrét kifejeződése, a kölcsönös elismerés elvén, az arányosság elvén és az átláthatóság elvén. Tekintetbe véve az említett koordináció által érintett ágazatok jellegét, a koordinációnak – a fenti elvek alkalmazásának garantálása mellett – meg kell teremtenie a tisztességes kereskedelmi gyakorlat keretét, és maximális rugalmasságot kell lehetővé tennie.

[...]”

- 4 Ezen irányelvnek „A szerződések odaítélésének elvei” címet viselő 10. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az ajánlatkérők a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el.”

- 5 Az említett irányelv „Gazdasági szereplők” címet viselő 11. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Gazdasági szereplők csoportjai is tehetnek ajánlatot, illetve jelentkezhetnek részvételre. E csoportok számára az ajánlatkérők nem írhatják elő, hogy meghatározott társasági formát hozzanak létre az ajánlattétel, illetve a részvételre jelentkezés benyújtása érdekében, azonban a kiválasztott csoporttól, miután a szerződést elnyerte, ez megkövetelhető annyiban, amennyiben ez az átalakulás a szerződés megfelelő teljesítéséhez szükséges.”

- 6 Az ugyanezen irányelv VII. fejezetébe tartozó, az „Általános rendelkezések” címet viselő 51. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) A közbeszerzési eljárások résztvevőinek kiválasztása céljából:

- a) az az ajánlatkérő, amely az 54. cikk (1), (2) vagy (4) bekezdésével összhangban szabályokat és szempontokat határozott meg az ajánlattevők, illetve részvételre jelentkezők kizárására, kizárja azokat a gazdasági szereplőket, amelyek megfelelnek e szabályoknak és szempontoknak;
- b) az említett ajánlatkérő az 54. cikk alapján megállapított objektív szabályokkal és szempontokkal összhangban választja ki az ajánlattevőket és a részvételre jelentkezőket;
- c) meghívásos és pályázati felhívással induló tárgyalásos eljárásoknál az említett ajánlatkérő adott esetben az 54. cikkel összhangban csökkenti az a) és a b) pont alapján kiválasztott jelentkezők számát.

[...]

(3) Az ajánlatkérő ellenőrzi, hogy a kiválasztott ajánlattevők által benyújtott ajánlatok megfelelnek-e az ajánlatokra alkalmazandó szabályoknak és követelményeknek, és az 55. és 57. cikkben megállapított szempontok alapján ítéli oda a szerződést.”

- 7 A 2004/17 irányelvnek „A minőségi kiválasztás szempontjai” címet viselő 54. cikke értelmében:

„(1) A nyílt eljáráshoz kiválasztási szempontokat meghatározó ajánlatkérő a szempontok meghatározását a gazdasági szereplők rendelkezésére álló objektív szabályokkal és szempontokkal összhangban végzi.

(2) A meghívásos vagy tárgyalásos eljáráshoz részvételre jelentkezőket kiválasztó ajánlatkérő a jelentkezők kiválasztását az általa meghatározott és a gazdasági szereplők rendelkezésére álló objektív szabályok és szempontok szerint végzi.

(3) Meghívásos vagy tárgyalásos eljárásnál a szempontok alapulhatnak azon az objektív szükségleten, hogy az ajánlatkérőnek a jelentkezők számát a közbeszerzési eljárás sajátos jellemzői és az eljárás lefolytatásához szükséges erőforrások egyensúlyának szükségessége által indokolt szintre kell csökkentenie. A kiválasztott jelentkezők számával kapcsolatban azonban figyelembe kell venni a megfelelő verseny biztosításának szükségességét is.

[...]”

A dán jog

- 8 A 2013. november 15-i 1295. sz., egységes szerkezetbe foglaló rendelettel közzétett lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (egyes kereskedelmi tevékenységekről szóló törvény) 2. cikkének első bekezdése az ítélkezési gyakorlatnak és a jogelméletnek megfelelően megállapított alábbi fogalom meghatározást tartalmazza:

„Az »partnerség« e törvény értelmében olyan vállalkozást jelent, amelyben valamennyi résztvevő személyesen, egyetemlegesen és korlátozás nélkül felelős a partnerség kötelezettségeiért.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 A 2013 januárjában közzétett hirdetményével a Banedanmark a Koppenhága és Ringsted között új vasútszakasz megépítésére vonatkozó, a „TP 4 Urban Tunnels” elnevezésű projekt megvalósítására irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése céljából a 2004/17 irányelv 47. cikke értelmében felhívással induló tárgyalásos eljárást indított. A szerződés odaítélése céljából a gazdaságilag legkedvezőbb ajánlat szempontját fogadták el.
- 10 A hirdetmény szerint a Banedanmark négy–hat részvételre jelentkezőt kívánt felhívni arra, hogy tegyenek ajánlatot, továbbá amennyiben a jelentkezők száma meghaladja a hatot, előzetes értékelést fog végezni. Ezen túlmenően a dokumentációból kitűnik, hogy a követett eljárás értelmében az ajánlattevőket az eljárás során három egymást követő ajánlat benyújtására fogják felkérni. Az első két ajánlat benyújtása után tárgyalásra kerül sor, míg a harmadik és a negyedik benyújtásának a szerződés odaítélését kell eredményeznie.
- 11 Az előzetes kiválasztás során öt gazdasági szereplő jelentkezett. E jelentkezők közé tartozott az MT Højgaard és a Züblin által alkotott csoport (a továbbiakban: Højgaard és Züblin csoport), valamint a Per Aarsleff és az E. Pihl og Søn A/S alkotott csoport (a továbbiakban: Aarsleff és Pihl csoport). A Banedanmark mind az öt jelentkezőt kiválasztotta előzetesen, és felhívta őket ajánlat benyújtására.
- 12 2013 júniusában az egyik vállalkozás visszavonta jelentkezését, így csak négy előzetesen kiválasztott ajánlattevő maradt.
- 13 Az Aarsleff és Pihl csoportot megalapító szerződést a két társaság 2013. augusztus 26-án kötötte meg. Ugyanezen a napon az illetékes bíróság az E. Pihl og Søn fizetéseképtelenségét megállapító ítéletet hozott. A Banedanmark ezen a délutánon szerzett tudomást erről az ítéletről, és azonnal rákérdezett a Per Aarsleffnél ezen ítéletnek a folyamatban lévő közbeszerzési eljárásra gyakorolt hatására. A fizetéseképtelenség e megállapítása ellenére az Aarsleff és Pihl csoport 2013. augusztus 27-én benyújtotta első ajánlatát, amelyet ez a két társaság aláírt, az utóbbi csődgondnoka azonban nem.
- 14 2013. október 15-én a Banedanmark valamennyi ajánlattevőt tájékoztatta arról a döntéséről, hogy engedélyezi a Per Aarsleff számára, hogy a továbbiakban önállóan vegyen részt az eljárásban. A Banedanmark ezt a döntését azzal a megfontolással indokolta, hogy a Per Aarsleff – amely a 2012. és 2013. üzleti évben a forgalmat illetően Dániában az első helyen álló vállalkozás volt – az E. Pihl og Søn gazdasági és műszaki kapacitásai nélkül is megfelel a tárgyalásos eljárásban való részvétel feltételeinek. A Per Aarsleff emellett több mint ötven munkavállalót – köztük a szóban forgó projekt megvalósítása tekintetében kulcsfontosságú személyeket – vett át az E. Pihl og Søntól.
- 15 A Per Aarsleff saját nevében benyújtott egy második ajánlatot, és jelezte, hogy azt az Aarsleff és Pihl csoport jogutódjaként nyújtja be, továbbá hogy a csődgondnok nem jelezte, hogy szándékában áll-e hatályában fenntartani a csoportról szóló szerződést, valamint hogy következésképpen a Per Aarsleff felmondta ezt a szerződést. A beérkezett második ajánlatok értékelése alapján a Banedanmark – a hirdetményben szereplő feltételeknek megfelelően – kiválasztott három ajánlatot annak meghatározása

céljából, hogy azok közül melyik a gazdaságilag legelőnyösebb, és felhívta a három kiválasztott ajánlattevőt a harmadik, utolsó ajánlat benyújtására. Ezek között szerepelt a Per Aarsleff, valamint a Højgaard és Züblin csoport. Ezen utolsó ajánlatokat az ajánlattevők 2013. december 12-én nyújtották be.

- 16 2013. december 20-án a Banedanmark arról a döntéséről értesítette a három kiválasztott ajánlattevőt, hogy a minőség és az ár szempontjából egyaránt a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot benyújtó Per Aarsleffnek ítéli oda a szerződést. Ez az ajánlat 920 300 000 dán korona (DKK) (megközelítőleg 123 402 000 euró) összegre vonatkozott.
- 17 E határozatot követően az MT Højgaard és a Züblin a Klagenævnet for Udbudhoz (közbeszerzési panaszbizottság, Dánia) fordult, többek között arra hivatkozva, hogy a Banedanmark – azzal, hogy engedélyezte a Per Aarsleffnek, hogy az eljárásban az Aarsleff és Pihl csoport helyett részt vegyen, holott a Per Aarsleffet a saját jogán előzetesen nem választotta ki – megsértette az egyenlő bánásmód és az átláthatóság 2004/17 irányelv 10. cikkében megállapított elvét. Az MT Højgaard és a Züblin ily módon a szerződés Per Aarsleffnek történő odaítéléséről szóló határozat megsemmisítését, valamint a határozat végrehajtása felfüggesztésének elrendelését kérte a Klagenævnet for Udbudtól (közbeszerzési panaszbizottság).
- 18 A Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) először is úgy határozott, hogy nem biztosít felfüggesztő hatályt a keresetnek. Ezután előzetes döntéshozatalra utaló határozatában úgy vélte, hogy a Per Aarsleff tekintetében közölt információk alapján ezt a társaságot akkor is kiválasztották volna előzetesen, ha saját nevében jelentkezett volna az Aarsleff és Pihl csoport révén történő jelentkezés helyett. A Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) arra is rámutat, hogy a dán jog egyetlen rendelkezése sem tiltja a közbeszerzési eljárásban részt vevő vállalkozáscsoport összetételének az ajánlatok benyújtását követő módosítását.
- 19 A Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) emellett megjegyzi, hogy a hirdetményben a Banedanmark nem határozott meg minőségi minimumkövetelményeket az ajánlattevők műszaki alkalmassága tekintetében, és csak akkor kellett minőségi válogatást végeznie, ha több, mint hat jelentkező jelentkezik. A Per Aarsleffet saját nevében tehát ki lehetett volna választani előzetesen, anélkül, hogy az Aarsleff és Pihl csoport tagja lett volna. Az, hogy a Per Aarsleff e csoport helyébe lépett, egyebekben semmilyen hatással nem járt az ajánlattevők helyzetére, mivel egyik jelentkezőt sem zárták ki az előválogatás során, és mivel egyiküket sem utasították volna el akkor, ha a Per Aarsleff a saját jogán jelentkezik. Ezen túlmenően különbséget kell tenni azon helyzet között, amikor a csoport módosulására a szerződés odaítélését megelőzően kerül sor, és azon helyzet között, amelyben e módosulás az odaítélést követően következik be.
- 20 A Klagenævnet for Udbudnak (közbeszerzési panaszbizottság) ugyanakkor fenntartásai vannak afelől, hogy a követett eljárás összeegyeztethető-e az egyenlő bánásmód elvével, emellett pedig hangsúlyozza, hogy a 2004/17 irányelv hatálya alá tartozó tevékenységi ágazatokban sorra kerülő közbeszerzéseket illetően az uniós jogalkotó ezen elv alkalmazásával kapcsolatban nem határozott meg annyira részletes szabályokat, mint amelyek az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 2004., L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) szerepelnek.

- 21 E megfontolásokra tekintettel a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a 2004/17 irányelv 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében szereplő egyenlő bánásmód elvét, hogy azzal az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben ellentétes az, ha az ajánlatkérő szerv a szerződést olyan ajánlattevő részére ítéli oda, amely nem jelentkezett az előválogatásra, és amelyet következésképpen nem választottak ki az előválogatás során?”

A Bíróság hatásköréről

- 22 Az 1999. november 18-i Unitron Scandinavia és 3-S ítélet (C-275/98, EU:C:1999:567) 15. pontjában a Bíróság elismerte, hogy a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) rendelkezik az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróság” jellemzőivel. A dán kormány ugyanakkor rámutat, hogy a 2014. október 9-i TDC-ítéletben (C-222/13, EU:C:2014:2265) azonban a Bíróság nem ismerte el, hogy a Teleklagenævnet (távközlési panaszbizottság, Dánia) rendelkezik ezekkel a jellemzőkkel. Következésképpen azt kéri a Bíróságtól, hogy fejtsse ki részletesebben az e tekintetben alkalmazandó kritériumokat, valamint hogy – adott esetben – erősítse meg, hogy a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) rendelkezik a „bíróság” jellemzőivel.
- 23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, határozatai kötelező jellegűek-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 Az alapeljárásban a Bíróság elé terjesztett egyik dokumentumból sem tűnik ki, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv nem felel meg a jogszabályon alapuló létrehozatalával, állandó jellegével, határozatainak kötelező jellegével, az előtte folyamatban lévő eljárások kontradiktórius jellegével, valamint jogszabályoknak az e szerv általi alkalmazásával kapcsolatos kritériumoknak.
- 25 A függetlenséggel kapcsolatos kritériumot illetően, amelynek a Teleklagenævnet (távközlési panaszbizottság) nem felelt meg a Bíróság által a 2014. október 9-i TDC-ítéletben (C-222/13, EU:C:2014:2265) megállapítottak szerint – amint azt a dán kormány hangsúlyozza –, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy ezen utóbbi felülvizsgálati szervtől eltérően a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) nem vesz részt félként az általa hozott határozatokkal szemben a rendes bíróságok előtt megindított felülvizsgálati eljárásokban. Ebből következik, hogy a jogvita feleihez – és különösen az előtte megtámadott határozatot elfogadó hatósághoz – képest harmadik fél jellemzőivel bír.
- 26 Ezután meg kell állapítani, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványának 44. pontjában rámutatott – az iratokból kitűnik, hogy a Klagenævnet for Udbudnak (közbeszerzési panaszbizottság) semmiféle funkcionális kapcsolata nincs a vállalkozásokért és a növekedésért felelős minisztériummal. Nem kérdőjelezheti meg ezt a megállapítást az, hogy e szerv titkársága az említett minisztériumhoz tartozik. Ezenfelül az említett szerv teljesen autonóm módon gyakorolja funkcióit anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban alárendelt vagy bárki által utasítható lenne (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 27 Az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv tagjainak függetlenségét illetően hangsúlyozni kell, hogy a tagok a 2011. augusztus 11-i bekenntgørelse nr. 887 om Klagenævnet for Udbud med senere ændringer (a közbeszerzési panaszbizottságról szóló, módosított 887. sz. rendelet) 1. cikkének (4) bekezdése értelmében feladataikat kötelesek függetlenül ellátni.
- 28 Az iratokból kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv – a 2010. május 12-i lov nr. 492 om håndhævelse af udbudsreglerne med senere ændringer (a közbeszerzések szabályainak végrehajtásáról szóló, módosított 492. sz. törvény; a továbbiakban: 492. sz. törvény) 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően – az elnökséget alkotó elnökből és bizonyos számú alelnökből, továbbá bizonyos számú szakértő tagból áll. Az elnökséget – a 492. sz. törvény 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően – elsőfokú bírák és a regionális felsőbbíróságok bírái alkotják.
- 29 A Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) ugyanannyi bíróból és szakértőből áll. Rendes összetételében ez a szerv az elnökség elnökként eljáró egy tagjából és egy szakértő tagból áll. Ezen túlmenően, a 492. sz. törvény 10. cikkének (5) bekezdése értelmében határozatait egyszerű többséggel hozza, szavazategyenlőség esetén pedig az elnök szavazata dönt. Következésképpen a szervnek a dán bírák közül kikerülő tagjai minden körülmények között a szavazatok többségével, ekként pedig az említett szerv általi határozathozatalban vezető szereppel rendelkeznek.
- 30 Az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv bírói jogállással rendelkező tagjai ennek alapján a dán alkotmány 64. cikkében előírt különös védelemben részesülnek, amely az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv elnökségébe tartozó tagok feladatainak ellátására is kiterjed.
- 31 Tekintettel az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv azon tagjainak rendelkezésére álló döntő szavazatra, akik bírói minőségükben ebben a különös védelemben részesülnek, semmi esetre sem eredményezheti az említett szerv függetlenségének megkérdőjelezését az a körülmény, hogy e szerv szakértő tagjait nem illeti meg ugyanez a védelem.
- 32 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell erősíteni, hogy a Klagenævnet for Udbud (közbeszerzési panaszbizottság) a függetlenséggel kapcsolatos kritériumnak is megfelel, ennél fogva pedig az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bírósnak” kell minősülnie.
- 33 Következésképpen a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előterjesztett kérdés megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 34 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2004/17 irányelv 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében szereplő, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha tárgyalásos közbeszerzési eljárás keretében az ajánlatkérő engedélyezi a korábban két vállalkozásnak az előzetesen kiválasztott és az első ajánlatot benyújtó csoportjába tartozó gazdasági szereplő számára, hogy ebben az eljárásban az említett csoport felbomlását követően a saját nevében továbbra is részt vegyen.
- 35 E kérdés megválaszolása céljából meg kell állapítani, hogy a 2004/17 irányelv nem ír elő konkrétan a gazdasági szereplők – valamely közbeszerzés ajánlattevőjeként előzetesen kiválasztott – csoportjának összetételében bekövetkező változásokra vonatkozó szabályokat, ily módon az ehhez hasonló helyzetek szabályozása a tagállamok hatáskörébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2003. január 23-i Makedoniko Metro és Michaniki ítélet, C-57/01, EU:C:2003:47, 61. pont).

- 36 Sem a dán szabályozás, sem az alapeljárásban szóban forgó hirdetmény nem tartalmaz konkrét szabályokat e tekintetben. Ezek után az uniós jog általános elvei – különösen az egyenlő bánásmód elve és az abból eredő átláthatósági kötelezettség, valamint az uniós jog közbeszerzéssel kapcsolatos célkitűzései – tükrében kell megvizsgálni annak lehetőségét, hogy az ajánlatkérő engedélyezhet-e ilyen változást.
- 37 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód elve és az átláthatósági kötelezettség többek között azt jelenti, hogy az ajánlattevőknek egyenlő helyzetben kell lenniük az ajánlat elkészítése, valamint annak az ajánlatkérő általi elbírálása időpontjában, és ezek az elvek képezik a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos uniós szabályok alapját (lásd ebben az értelemben: 2008. december 16-i Michaniki-ítélet, C-213/07, EU:C:2008:731, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elve, amelynek célja a közbeszerzési eljárásban részt vevő vállalkozások közötti egészséges és hatékony verseny kialakulásának elősegítése, megköveteli, hogy valamennyi ajánlattevő azonos esélyekkel rendelkezzen ajánlatának összeállításakor, és ebből következően azt is magában foglalja, hogy valamennyi versenytárs tekintetében ugyanazon feltételek vonatkozzanak az ajánlatokra (2004. április 29-i Bizottság kontra CAS Succhi di Frutta ítélet, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 110. pont; eVigilo-ítélet, C-538/13, EU:C:2015:166, 33. pont).
- 39 A 2004/17 irányelv 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében kifejtett, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvének megszorító alkalmazása alapján arra a következtetésre lehetne jutni, hogy kizárólag az előzetesen kiválasztott gazdasági szereplők e minőségükben nyújthatnak be ajánlatokat, és válhatnak ajánlattevőkké.
- 40 E megközelítés alapja a 2004/17 irányelv 51. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ajánlatkérő „ellenőrzi, hogy a kiválasztott ajánlattevők által benyújtott ajánlatok megfelelnek-e”, ami feltételezi – amint arra a főtanácsnok indítványának 63. pontjában rámutatott –, hogy az előzetesen kiválasztott gazdasági szereplők és az ajánlatokat benyújtó gazdasági szereplők jogi és érdemi szempontból azonosak.
- 41 A jogi és érdemi azonosságnak a jelen ítélet előző pontjában említett követelménye azonban mérsékelhető a tárgyalásos eljárásokban a megfelelő verseny biztosítása céljából, a 2004/17 irányelv 54. cikkének (3) bekezdésében megkövetelteknek megfelelően.
- 42 Az alapeljárásban – amint az a jelen ítélet 10. pontjából kitűnik – az ajánlatkérő úgy vélte, hogy az ilyen verseny biztosítása céljából legalább négy jelentkezőnek kell lennie.
- 43 Az is szükséges ugyanakkor, hogy a valamennyi ajánlattevővel szembeni egyenlő bánásmód elvét nem sértő feltételek mellett kerüljön sor valamely gazdasági szereplőnek a tárgyalásos eljárásban a saját nevében való, azon csoport felbomlását követő további részvételére, amelynek tagja volt, és amelyet az ajánlatkérő előzetesen kiválasztott.
- 44 E tekintetben az ajánlatkérő nem sérti meg ezt az elvet, amikor engedélyezi a korábban az ezen ajánlatkérő által – csoport minőségében – ajánlattételre felhívott vállalkozáscsoportba tartozó két gazdasági szereplő közül az egyik gazdasági szereplő számára, hogy a csoport felbomlását követően e csoport helyébe lépjen, és saját nevében részt vegyen a tárgyalásos közbeszerzési eljárásban, feltéve, hogy bebizonyosodik egyrészt, hogy ez a gazdasági szereplő önállóan megfelel az említett ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek, másrészt pedig hogy az említett eljárásban való további részvétele nem vonja maga után a többi ajánlattevő versenyhelyzetének romlását.
- 45 Az alapeljárást illetően mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Per Aarsleffet akkor is kiválasztották volna előzetesen, ha önállóan jelentkezett volna (lásd a jelen ítélet 18. pontját).

- 46 Mindezek után – tekintettel az iratokban szereplő azon információkra, amelyek szerint egyrésről az Aarsleff és Pihl csoportot megalapító szerződést az E. Pihl og Søn fizetéseképtelenségét megállapító ítélet meghozatalának napján kötötték, másrésről pedig e csoport első ajánlatát az ezt követő napon, az E. Pihl og Søn csödgondnokának aláírása nélkül nyújtották be – a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy ezen első ajánlat benyújtása nem szenvedett-e olyan szabálytalanságban, amely akadályozhatta, hogy a Per Aarsleff a saját nevében továbbra is részt vegyen a szóban forgó tárgyalásos eljárásban.
- 47 Végezetül ami azt a körülményt illeti, hogy a Per Aarsleff az Aarsleff és Pihl csoport felbomlását követően átvette az E. Pihl og Søn ötven munkavállalóját – köztük a szóban forgó építési projekt megvalósítása tekintetében kulcsfontosságú személyeket –, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Per Aarsleff emiatt versenyelőnyhöz jutott-e az ajánlattevők kárára.
- 48 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/17 irányelv 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében szereplő, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvét akként kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő nem sérti meg ezt az elvet, amikor engedélyezi a korábban az ezen ajánlatkérő által – csoport minőségében – ajánlattételre felhívott vállalkozáscsoportba tartozó két gazdasági szereplő közül az egyik gazdasági szereplő számára, hogy a csoport felbomlását követően e csoport helyébe lépjen, és saját nevében részt vegyen a tárgyalásos közbeszerzési eljárásban, feltéve, hogy bebizonyosodik egyrésről, hogy ez a gazdasági szereplő önállóan megfelel az említett ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek, másrésről pedig hogy az említett eljárásban való további részvétele nem vonja maga után a többi ajánlattevő versenyhelyzetének romlását.

A költségekről

- 49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 51. cikkével összhangban értelmezett 10. cikkében szereplő, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvét akként kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő nem sérti meg ezt az elvet, amikor engedélyezi a korábban az ezen ajánlatkérő által – csoport minőségében – ajánlattételre felhívott vállalkozáscsoportba tartozó két gazdasági szereplő közül az egyik gazdasági szereplő számára, hogy a csoport felbomlását követően e csoport helyébe lépjen, és saját nevében részt vegyen a tárgyalásos közbeszerzési eljárásban, feltéve hogy bebizonyosodik egyrésről, hogy ez a gazdasági szereplő önállóan megfelel az említett ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek, másrésről pedig hogy az említett eljárásban való további részvétele nem vonja maga után a többi ajánlattevő versenyhelyzetének romlását.

Aláírások